

РЕЦЕНЗИЯ

АГРАРЕН УНИВЕРСИТЕТ	
гр. ПЛОВДИВ	
Вх. № 7096	Дело № 102
Получено на 21.07.2026	

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен **“доктор”** по: **област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Икономика и управление (селско стопанство)“**

Автор на дисертационния труд: Елка Василева Генова, редовен докторант към катедра „Икономика“ при Аграрен университет, гр. Пловдив

Тема на дисертационния труд: Предизвикателства и перспективи пред развитието на селския туризъм в планинските и полупланинските райони

Рецензент: доц. д-р Крум Христов Христов, Аграрен Университет-Пловдив, катедра „Икономика“, 3. Социални, стопански и правни науки, 3.8. Икономика, научна специалност „Икономика и управление (Селско стопанство)“, определена за член на научното жури със заповед № 16-738/ 08.06.2026г. от Ректора на АУ.

1. Кратко представяне на кандидата.

Елка Василева Генова е редовен докторант към катедра „Икономика“ при Аграрен университет – Пловдив по докторска програма „Икономика и управление (селско стопанство)“. Придобила е висше образование в областта на икономиката и туризма, като професионалната ѝ подготовка е последователно насочена към проблемите на туристическото развитие, управлението на туристическите дейности и развитието на селските райони.

Професионалният ѝ опит е свързан с туристическия сектор, където е заемала експертни и ръководни позиции, както и с преподавателска дейност. Практическият ѝ опит в областта на туризма създава добра основа за провеждането на настоящото научно изследване, тъй като позволява съчетаването на теоретичните постановки с реалните проблеми на туристическата практика.

Научните интереси на докторанта са насочени към развитието на селския туризъм, управлението на туристическите дестинации и устойчивото развитие на селските райони. Това намира отражение както в разработения дисертационен труд, така и в представените научни публикации, които са тематично свързани с изследването. Последователността в научните ѝ интереси и практическата насоченост на изследванията са предпоставка за успешно реализиране на поставените изследователски цели.

2. Актуалност на проблема.

Темата на дисертационния труд е безспорно актуална както от научна, така и от практико-приложна гледна точка. В условията на засилващи се демографски проблеми, обезлюдяване на селските райони и необходимост от устойчиво използване на местните ресурси, развитието на селския туризъм придобива все по-важно значение както за регионалната политика, така и за развитието на местните общности.

Изследването е особено актуално и във връзка с политиките на Европейския съюз за устойчиво развитие, интелигентен растеж и териториално сближаване. Съвременните стратегически документи поставят акцент върху насърчаването на устойчиви туристически практики, развитието на местните икономики, предприемачеството и опазването на природното и културното наследство. В този контекст селският туризъм се разглежда не само като туристическа дейност, а като инструмент за социално-икономическо развитие и повишаване конкурентоспособността на селските райони.

Безспорно достойнство на дисертационния труд е, че разглежда проблема чрез интердисциплинарен подход, обединяващ икономически, управленски, социални и териториални аспекти на развитието на селския туризъм. Авторът не се ограничава единствено до теоретичен анализ, а търси практически решения, чрез емпирично изследване на община Брезово. Изборът на конкретна туристическа дестинация позволява да бъдат идентифицирани реалните проблеми, ограничения и възможности за развитие, което повишава практическата стойност на разработката.

3. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Дисертационният труд се отличава с ясно формулирана научна концепция, логически издържана структура и последователност при реализиране на изследователския процес.

Основната цел на дисертационния труд е ясно дефинирана и е насочена към анализиране на предизвикателствата и възможностите за развитие на селския туризъм в планинските и полупланинските райони чрез изследване на взаимодействието между ресурсния потенциал, заинтересованите страни и институционалната среда, както и разработване на концептуален модел за устойчиво развитие на туристическата дестинация. Формулираната цел е конкретна и напълно съответства на предмета и обекта на изследването.

За реализиране на поставената цел докторантът формулира изследователски задачи, които обхващат както теоретичните аспекти на селския туризъм, така и

емпиричното изследване на избраната туристическа дестинация. Последователното изпълнение на задачите осигурява логичен преход от теоретичния анализ към практическата апробация на направените изводи и предложения.

В дисертационния труд са формулирани шест изследователски тези, които представляват основата на проведеното емпирично изследване.

Методическата рамка на изследването е адекватно подбрана и съответства на поставените цел и задачи. Авторът използва комплексен подход, основан на съчетаването на теоретични, емпирични и сравнителни методи на научното познание. Прилагани са анализ и синтез, индуктивен и дедуктивен подход, сравнителен анализ, анкетно проучване, полуструктурирани интервюта, наблюдение чрез участие, казусен (case study) подход, както и графични методи за обработка и представяне на резултатите. Подборът на използваните методи е подходящ за характера на изследването.

Считам, че избраната методология е приложена коректно и последователно. Тя позволява постигането на поставената цел, изпълнението на изследователските задачи и аргументираната проверка на формулираните тези. Получените резултати са обосновани и представляват надеждна основа за открояване на научните и научно-приложните приноси на дисертационния труд.

4. Онагледеност и представяне на получените резултати

Дисертационният труд е разработен в обем от 263 страници и е структуриран логично и последователно. Състои се от увод, четири глави, заключение, научни и научно-приложни приноси, списък на използваната литература и приложения. Изложението е ясно, последователно и съответства на поставените цел и задачи на изследването.

Разработката е добре онагледена и съдържа 51 фигури, 15 таблици, 18 снимки и 9 приложения, които са пряко свързани с изложението и подпомагат възприемането и интерпретацията на представените резултати. Графичният материал е удачно подбран, информативен и допринася за по-ясното представяне на извършените анализи и направените изводи.

5. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

В съдържателно отношение дисертационният труд се отличава с добра логическа последователност и балансирана структура. Изложението е организирано така, че осигурява плавен преход от теоретичните постановки към

методологията на изследването, емпиричния анализ и формулирането на практически приложими изводи и препоръки.

Първа глава има подчертано теоретичен характер и поставя концептуалната основа на изследването. Авторът систематизира и критично анализира съществуващите научни виждания относно селския туризъм, устойчивото развитие, туристическата дестинация, социалния капитал и взаимодействието между заинтересованите страни. Литературният обзор не се свежда единствено до представяне на различни научни позиции, а демонстрира стремеж към тяхното обобщаване и извеждане на собствена концептуална рамка, върху която се изгражда последващото изследване.

Втора глава е посветена на методологическата организация на изследването. В нея ясно са формулирани обектът, предметът, целта, задачите, изследователските тези и използваните научни методи. Положителна оценка заслужава аргументираният избор на комбиниран изследователски подход, съчетаващ количествени и качествени методи, което позволява по-пълно изследване на разглежданата проблематика. Използването на анкетни проучвания, полуструктурирани интервюта, наблюдение чрез участие и мултистейкхолдър анализ осигурява надеждна емпирична основа за проверка на поставените тези и формиране на обосновани научни изводи.

Трета глава представлява същинската аналитична част на дисертационния труд и съдържа основните резултати от проведеното емпирично изследване. Последователно е анализиран туристическият потенциал на община Брезово, състоянието на туристическата инфраструктура, ресурсната осигуреност, маркетинговата дейност и взаимодействието между основните заинтересовани страни. Представените резултати са добре систематизирани, аргументирани и подплатени с подходящ графичен и табличен материал, което улеснява тяхното възприемане и интерпретация.

Четвърта глава има ясно изразена научно-приложна насоченост. Въз основа на проведените анализи авторът формулира конкретни препоръки за подобряване управлението на туристическите дестинации в селските райони и разработва авторска концепция за тяхното устойчиво развитие. Предложеният модел представлява логично продължение на проведеното изследване и съчетава теоретичните постановки с резултатите от емпиричния анализ. Това придава на разработката не само научна, но и практическа стойност, като създава предпоставки за приложението на получените резултати при разработването на политики и стратегии за развитие на селския туризъм.

Използваната литература е достатъчно представителна и съответства на характера на изследването. Тя включва 91 библиографски източника, сред които публикации на български и чуждестранни автори, стратегически и нормативни

документи, доклади на международни организации, статистически, институционални и интернет източници. Литературният обзор обхваща основните научни разработки по изследваната проблематика и създава необходимата теоретична и методологична основа за провеждането на емпиричното изследване.

6. Приноси на дисертационния труд.

Формулираните от докторанта приноси са обосновани и произтичат от проведените теоретично и емпирично изследвания. Те отразяват както развитието на научното познание в областта на селския туризъм, така и възможностите за практическо приложение на получените резултати при управлението и развитието на туристическите дестинации в селските райони.

Приноси с теоретичен характер:

1. Разработена е авторска концепция за развитие на туристическа дестинация в селски район, която интегрира ресурсния потенциал, заинтересованите страни, управлението на дестинацията, маркетинговата дейност и социалния капитал в единна аналитична система.

2. Установено е, че въпреки ограниченията, произтичащи от макрорамката на публичните политики, съществуват управляеми фактори на местно равнище – партньорства, социален капитал, местна общност и координация между заинтересованите страни – които могат да бъдат използвани като инструмент за активизиране развитието на селския туризъм.

3. Систематизирани и обосновани са основните фактори, влияещи върху развитието на селския туризъм в малките населени места, като е изведена ролята на институционалната среда, социалния капитал и взаимодействието между заинтересованите страни за ефективното използване на туристическия потенциал.

4. Разработен е комплексен методически подход за анализ на развитието на селския туризъм на местно равнище, основан на съчетаване на количествени и качествени методи на изследване.

Приноси с научно-приложен характер:

1. Чрез комплексно емпирично изследване са установени основните фактори, зависимости и ограничения, определящи развитието на селския туризъм в община Брезово, свързани с ресурсния потенциал, инфраструктурната обезпеченост, маркетинговата дейност, демографските процеси и взаимодействието между заинтересованите страни.

2. Формулирани са практически насоки за подобряване на управлението, координацията и маркетинговата дейност на туристически дестинации в селски райони, приложими и в други общини със сходни характеристики.

3. Потвърдена е практическата приложимост на разработената концепция чрез реализирани инициативи за популяризиране на местното културно наследство, развитие на събитийния туризъм, активизиране на местната общност и повишаване разпознаваемостта на туристическия потенциал на община Брезово.

Приемам така формулираните научни и научно-приложни приноси. Те са логично обосновани и намират потвърждение в съдържанието на дисертационния труд и имат както научна, така и практическа значимост за развитието на селския туризъм и управлението на туристическите дестинации в селските райони.

7. Критични бележки и въпроси.

Представеният дисертационен труд е разработен задълбочено и не съдържа съществени слабости, които да намаляват неговата научна стойност. Въпреки това могат да бъдат отправени някои препоръки с оглед бъдещото развитие на изследването.

На първо място, в дисертационния труд би могло да се отдели по-голямо внимание на оценката на влиянието на дигитализацията и съвременните маркетингови инструменти върху развитието на селския туризъм. В условията на нарастващото значение на онлайн платформите, социалните мрежи и дигиталния маркетинг, подобен анализ би допълнил изследването и би разширил неговата практическа приложимост.

На второ място, интерес представлява проследяването на развитието на туристическата дестинация във времето чрез последващи изследвания. Подобен подход би позволил да се оцени доколко предложените препоръки водят до реални промени в туристическата активност и в социално-икономическото развитие на изследвания район.

Направените препоръки не поставят под съмнение качествата на дисертационния труд, а очертават възможни насоки за неговото бъдещо развитие.

Имам следния въпрос към докторанта:

В дисертационния труд социалният капитал е определен като един от ключовите фактори за развитието на селския туризъм. Според Вас кой от елементите на социалния капитал оказва най-силно влияние върху развитието на туристическата дестинация и защо?

8. Публикувани статии и цитирания.

Докторантът е представил две научни публикации, тематично свързани с дисертационния труд, в които са намерили отражение част от основните резултати на проведеното изследване. Публикациите са отпечатани в рецензираното издание „Научни трудове“ на Аграрен университет – Пловдив и са посветени на актуални въпроси, свързани с развитието на селския туризъм. Считам, че представените публикации удовлетворяват както количествените, така и качествените изисквания за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

Представеният автореферат е изготвен в съответствие с нормативните изисквания и коректно представя структурата, съдържанието, основните резултати, научните и научно-приложните приноси на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научните и приложените от докторанта различни методи на изследване, правилно изведения анализ, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на Елка Василева Генова образователната и научна степен **“доктор”** по научната специалност „Икономика и управление (селско стопанство)“

Дата: 10.07.2026
гр. Пловдив

Подписите в този документ са
заличени
във връзка с чл.4, т.1 от Регламент
(ЕС) 2016/679
(Общ Регламент относно защитата
на данни).